

גומפרנה רובי - תצפית גידול בעציצים

חוקרים שותפים:

שמעון אליהו, לקס משה, שלמה בירנשטוק - מו"פ דרום, תחנת ניסיונות עצמונה.
שמואל חדד - שה"מ לשכת הדרכה נגב.

מבוא:

Gomphrena Ruby הנמנית על משפחת ה-Amaranthaceae. מוצא- ציילה.
הגומפרנה, צמח עשבוני רב שנתי. פריחתו דומה לזו של הגיבסנית, צבע פריחה סגול.
את הגומפרנה הבאנו בקיץ דאשתקד, בתחילת נובמבר התחילה פריחה.

מטרות התצפית:

- 1) ללמוד על שייכותו הפוטופריודית של הצמח.
- 2) לבדוק כמה ימי יו"ק דרושים לקבלת אינדוקציה.
- 3) לברר אם האינדוקציה רברזיבלית.
- 4) האם קיים צורך בטיפול נינוס.

שיטות וחומרים:

בתחילת דצמבר כל הצמחים נגזמו וחולקו לשתי קבוצות:

קבוצה א' הוכנסה לגידול בתנאי יום ארוך, השלמה ל-14 שעות אור.
קבוצה ב', המשך גידול ביום טבעי (קצר).

צמחים מקבוצה ראשונה חזרו למצב צימוח וגטטיבי, בעוד צמחים מקב' שניה המשיכו בפריחה.
ב- 20/4, צמחים מיו"א הועברו לגידול ביו"ק (החשכה מ- 17:00 עד 8:00 ביום המחרת). כעבור
שלושה שבועות, כל הצמחים היו באינדוקציה לפריחה. לכל הצמחים לא ניתן טיפול נינוס
והצימוח היה גדול, בהמשך הייתה רביצה.
כל הצמחים נגזמו, טיפול נינוס בקולטאר 125 ח"מ, חלוקה מחדש לשתי קבוצות, יו"א ויו"ק.
כעבור שבועיים, חצי מהצמחים בכל אחת מהקבוצות, הועברה לגידול בתא השני. כלומר, מחצית
מצמחי הי"א הועברו לגידול ביו"ק. ומתוך הצמחים בתנאי יו"ק, העברנו חלק לגידול בתאורה,
וחלק לגידול בתנאי יו"ט

תוצאות ודין

תוצאות התצפיות הוכיחו כי הגומפרנה שייכת לצמחי היו"ק. רק בגידול בתנאי יום קצר קיבלנו
פריחה בלי קשר לעונת השנה.
בתנאים האקלימיים של חודש מאי-יוני, 7-10 ימים ממועד הכנסה ליו"ק, כל הפקעים היו
אינדוקטיביים. הנינוס תרם למבנה קומפקטי של הצמח.
צמחים אינדוקטיביים מיו"ק שעברו לגידול ביו"א, המשיכו בפריחה. לא היה ביטול האינדוקציה
לפריחה, אם כי התאורה גרמה להתארכות עוקצי הפריחה.
גם בצמחים נשארו לגדול בתנאי יו"ק היתה התארכות עוקצים, אבל זה נובע מכך שבחדר
ההחשכה קיימת הצללה גבוהה גם בשעות היום.
צמחים אינדוקטיביים שהועברו לגידול ביו"ט, המשיכו בפריחה והמשיכו להיות קומפקטיים.

סיכום

נראה כי הגומפרנה היא צמח פוטופריודי מובהק. השראה לפריחה מתרחשת בתנאי יו"ק. די
בתקופה קצרה 7-10 ימים בתנאי האביב והקיץ בישראל, ובשלושה שבועות של יום קצר בתנאי

החורף בישראל, על מנת לקבל אינדוקציה זו. צמחים אינדוקטיביים לא חוזרים לצימוח ווגטיבי, אלא לאחר גיזום. בעבודה זו לא בדקנו מהם גבולות היו"ק והיו"א של הצמח.